

УДК 331.21

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Студ. А.І. Большедвірська, гр. МгМОК-17
Науковий керівник доц. Є.Б. Хаустова
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою є розробка пропозицій з підвищення рівня добробуту працюючого населення. Для досягнення мети необхідно вирішити такі завдання:

- 1) удосконалити класифікацію форм регулювання мінімальної заробітної плати та методику оцінки параметрів її впливу на доходи працюючої частини населення;
- 2) визначити перспективні напрями вдосконалення державного регулювання оплати праці.

Ринкові механізми неспроможні забезпечити справедливу оплату праці, через що зростає потреба у зваженому посиленні державного регулювання доходів населення. Одним із важливих механізмів реалізації соціальної політики держави та засобів її безпосереднього впливу на оплату праці є законодавче встановлення мінімальної заробітної плати.

Об'єкт та предмет дослідження. Попри доволі тривалу історію застосування мінімальної заробітної плати, у сучасній науці немає одностайності щодо її впливу на зайнятість, розподілу доходів та економіку країни загалом. Однак найголовніше те, що за відсутності економічних можливостей у країні та політичної волі її керівництва, мінімальна заробітна плата донині не вирішала основні проблеми: 1) орієнтація на задоволення лише мінімальних життєвих потреб населення є причинами масштабної бідності серед працюючої частини населення; 2) відірваність від фактичного рівня продуктивності праці нівелює мотиваційну складову цього засобу державного регулювання оплати праці.

Методи та засоби дослідження. Проблематика регулювання трудових доходів населення досліджена в дисертаційних роботах з економіки (Ю. Верич, Л. Гордієнко, О. Кролевець, С. Простоніна, С. Скібіна, О. Стожок, Н. Федірко) та права (В. Топчій). Крім того, у фахових виданнях різного спрямування містяться численні публікації ряду науковців: А. Баланда, О. Варецька, В. Безматерних, О. Ільницька. Однак, визначаючи безперечні досягнення вищенаведених науковців, слід наголосити на необхідності комплексного дослідження цього питання.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. При встановленні мінімальної заробітної плати мають урахуватися: соціальні чинники (прожитковий мінімум або межа бідності, динаміка цін, вартість життя та її зміни, розмір заробітних плат і соціальних виплат, диференціація доходів населення, потреби працівників та їх сімей, порівняльний рівень життя інших соціальних груп); економічні фактори (потреби економічного розвитку, продуктивність праці, бажаність досягнення і підтримання високого рівня зайнятості).

Проведені узагальнення та результати власних досліджень дозволили вдосконалити класифікацію форм регулювання мінімальної заробітної плати.

Результати дослідження. Проведені узагальнення та результати власних досліджень дозволили вдосконалити методику оцінки параметрів впливу мінімальної заробітної плати на доходи працюючої частини населення: 1. Співвідношення мінімальної і середньомісячної зарплати в Україні коливається в межах 35-40%. 2. Співвідношення мінімальної заробітної плати і прожиткового мінімуму в Україні у

1.5-2.5 рази поступається відповідній європейській нормі. 3. Частка найманих працівників, які отримують заробітну плату меншу за мінімальний її рівень. 4. Співвідношення темпів економічного зростання і зміни розміру мінімальної заробітної плати в Україні.

Підбиваючи проміжний підсумок, слід зазначити, що в Україні мінімальна заробітна плата мало впливає на рівень трудових доходів. Більше того, в бюджетному секторі економіки мінімальна заробітна плата припинила виконувати роль державної соціальної гарантії, оскільки штучне підвищення заробітної плати без відповідного зростання продуктивності праці зумовлює інфляційний тиск на споживчий ринок.

Одним із варіантів виходу з такої ситуації є зміна співвідношення між мінімальною заробітною платою та прожитковим мінімумом. Крім того, удосконалення державного регулювання оплати праці має здійснюватися за такими напрямками:

- запобігання виникненню заборгованості з виплат заробітної плати шляхом надання їй статусу першочергового платежу на підприємствах, запровадження штрафних санкцій у разі несвоєчасної її виплати, а також встановлення системи примусової сплати відсотків роботодавцем найманим працівниками за період її затримки;

- мінімізація деформації співвідношень у рівнях середньомісячної номінальної заробітної плати за видами економічної діяльності та в регіональному розрізі;

- зменшення навантаження на фонд оплати праці, у тому числі шляхом перерозподілу платежів і зборів між роботодавцями та найманими робітниками і зменшення ставок цих внесків;

- впровадження системи матеріального стимулювання мотивації до високопродуктивної праці найманих працівників.

Висновки. Діючий в Україні механізм визначення мінімальної заробітної плати передбачає її узгодження лише з рівнем мінімальних життєвих потреб населення та не враховує тенденції продуктивності праці, а також рівень тіньових заробітків і середньої офіційної заробітної плати в Україні. Продовження наукових досліджень за даною проблематикою сприятиме подальшому підвищенню рівня та якості життя населення, а отже, поліпшенню соціальної та економічної ситуації в Україні.

Ключові слова: *оплата праці, мінімальна заробітна плата, державне регулювання.*

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончарова Г. С. Гідна праця: сучасний стан та перспективи // Актуальні проблеми регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: Тези доповідей та наукових повідомлень учасників III Міжнар. Наук.практ. конф., 7–8 жовтня 2011 р. / За ред. В. В. Жернакова. – Х., 2011.

2. Вітковський В. С. Правові засади організації оплати праці працівників у світлі нового трудового кодексу // Збірник тез за результатами круглого столу з обговорення проекту Трудового кодексу України / За ред. О. А. Ситницької. – Хмельницький, 2011. – С. 43–48.

3. Костишина Т. Мотиваційні основи оплати праці на підприємствах торгівлі різних форм власності // Україна: аспекти праці. – 1998. – № 2.